

Meneertje

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Sanne Vogel

Meneertje

Observaties van een uitzonderlijke kat

Ambo|Anthos
Amsterdam



ISBN 978 90 263 6465 5

© 2024 Sanne Vogel

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie © Isa Bredt

Illustraties binnenwerk © Isa Bredt

Foto auteur © Dirk-Jan van Dijk

Foto auteur met Meneertje © Orsolya Karancz

Het fragment op p.69 is afkomstig uit het nummer

‘The Power is Here Now’ van Alexia Chellun.

Het fragment op p.101 is afkomstig uit het nummer

‘Mango Tree’ van Agnus en Julia Stone.

De fragmenten op p.204-205 zijn afkomstig uit

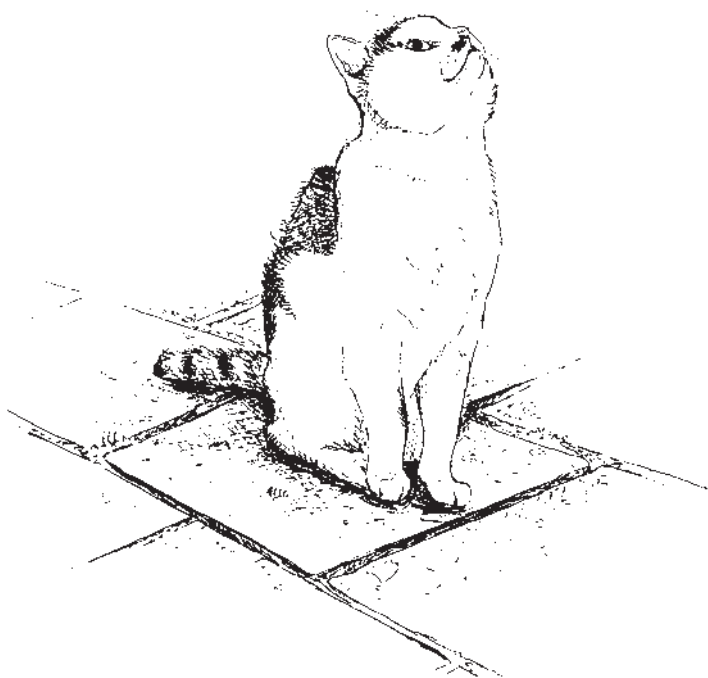
het nummer ‘Lijmen’ van Maaïke Ouboter.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor mijn vriend Meneertje,
die mensen liet grijnzen van oor tot oor,
het lichtpuntje was in zoveel eenzame harten
en die mij leerde in elk mens het beste te zien.

HERFST



Ik spits mijn oren en snuif de geur van de wisselende seizoenen diep op. Ik zet mijn blik op scherp. Ik zie vanuit mijn ooghoeken gele en bruine ritselende blaadjes een dansje doen. Mijn blik valt op het oude lege nest in de hoge boom naast het buurthuis. Het is een triest gezicht. Kaal. Verlaten. Daar zat in de zomer, verscholen achter verse groene blaadjes, een heerlijk vettige duif. Ik heb uren watertandend zitten wachten tot een van haar lelijke kinderen uit het nest te pletter zou vallen. Maar ze waren helaas slimmer dan dat ze eruitzagen.

Opletten! Niet aan denken! Hou je ogen strak op die heldere hemel!

Ik zit hier niet zomaar. Ik zit hier met een missie van groot belang. Al zes dagen kom ik elke ochtend terug naar deze plek in de hoop dat het wonder zich opnieuw aan mij zal openbaren.

Misschien ben ik te laat vandaag. De voordeur zat potdicht. Chef wilde maar niet opstaan vanochtend. Ze kwam diep in de nacht thuis en lag te kwijlen op haar kussen. Ik heb meerdere keren met een zachte poot tegen haar neus getikt, in haar oor gemiauwd, maar het enige wat ze deed was mij kreunend in de

houdgreep tegen zich aan drukken tot ik smolt, als een kruik tegen haar borrelende buik. Iedere keer als het me lukte mezelf uit haar slapende armen te bevrijden ging ik op zoek naar een uitweg. Ik mag van Chef alleen via de voordeur de straat op als ze thuis is of binnen een paar uur thuiskomt, omdat ze bang is me kwijt te raken. Ze werkt de avonden. Vandaag is het voor bijna alle mensen het begin van de nieuwe week. Maar niet voor Chef. Want de komende twee dagen is het restaurant dicht en is Chef vrij. Zo gaat dat elke week.

Het kattenluik in de achterdeur is 24/7 open, maar geeft enkel toegang tot ons minuscule tuintje, dat verbonden is met tientallen andere minuscule tuintjes. In het midden tussen de tuintjes staat de uitbouw van de yogaschool. Het platte dak pakt veel warmte op zonnige dagen en als ik niet lastig word gevalden door een van de andere zeventien katten die aan de binnentuin wonen, lig ik er graag. Ik tuur vaak via het dakraam naar de mensen, voornamelijk van het vrouwelijk geslacht, die door een goeroe uitgelegd krijgen hoe ze moeten bewegen. Heel basale dingen. Dingen die wij als katten van nature doen zodra we wakker worden.

Mensen zijn zo ver van zichzelf verwijderd geraakt dat ze bakken met geld betalen om zich in groepsverband te herinneren waar hun lichaam behoefte aan heeft. Zelfs bewegingen die ze als baby nog gewoon vanzelf maakten vergeten ze zodra ze beginnen te praten en leren ze jaren later opnieuw op die rubberen matjes waar ik graag mijn nagels in zet. Hier in de stad zien de meesten hun geest en hun lichaam als twee verschillende dingen tot ze op een dag instorten en beseffen dat die twee misschien met elkaar verbonden zijn. Chef ligt ook regelmatig op zo'n yogamat, maar zich fatsoenlijk uitrekken als ze opstaat uit bed, dat komt niet in haar op.

De yogaschool heeft een groot raam dat uitkijkt op een stukje dichtbegroeide binnentuin. Er staat een magnoliaboom die boven het dak uit is gegroeid en een zeer handige opstap is. Tussen het hoge gras ligt een stapel oude bakstenen onder een deken van hедера, waar honderden pissebedden wonen. Ik kan me uren met ze vermaken. Echt lekker zijn ze niet, maar ze helpen tegen de verveling. Als je ze met je poot op hun rug draait, spartelen ze met die kleine pootjes in de lucht. Het is een vermakelijk gezicht.

Heel soms staat het raam van de yogaschool open, waardoor ik naar binnen kan glippen. Het beste is om net na de gong te gaan, dan is de les afgelopen en staat de voordeur open. Als ik niet blijf plakken bij de aaiende handen loop ik zo tussen de gladde, glimmende benen de straat op. Vandaag was het raam dicht. Ook het vervallen huis waar de verf van de kozijnen bladdert zat potdicht. Jammer, want de suffige jongen die daar woont kan mijn intense blik nauwelijks weerstaan. Ik heb hem al zo vaak kunnen verleiden om mij via zijn achterdeur binnen te laten en me door zijn voordeur weer naar buiten te laten.

Bij de buurmeisjes mocht ik zoals gewoonlijk binnenkomen. Ik mocht zelfs hun bak met Griekse yoghurt uitlikken.

‘Niet thuis vertellen, hè?’ fluisterde die met de rode vlecht. Maar hoe indringend ik ze ook aankeek terwijl ik met mijn poot hun voordeur aaide, hem voor me openen deden ze niet. Een aai over mijn bol kon ik krijgen. ‘Nee, Meneertje, je mag hier niet naar buiten, dat weet je best. Anders krijg ik straks ruzie met je baas.’

Mijn baas... Mijn baas? Ze bedoelde Chef, maar Chef is zeker niet mijn baas. Ik ben geen hond. Ik ben mijn eigen baas. Ik ben terug naar huis gegaan en heb even heel duidelijk gemaakt wie de baas is. Met mijn poot duwde ik een glas water van het aan-

recht. Met een harde klap viel het in duizenden stukjes. Maar zelfs het gerinkel van brekend glas maakte Chef niet wakker.

Pas aan het einde van de ochtend hoorde ik een sleutel in het slot van de voordeur. Het was Melksnör. Ik liet me niet door hem aaien, maar sjeesde als een malle tussen zijn benen door de straat op. Richting het buurthuis en de stoeptegels waar ik zeven ochtenden geleden nietsvermoedend mijn kont zat te wassen.

Deze tegels zijn mijn favoriet. Ze zuigen het zonlicht op en laten de warmte los als je er met je kont bovenop gaat zitten. Het is een heerlijk gevoel. Chef vindt ze niet mooi, die heeft liever die kleine rode klinkers waarmee de gemeente de halve buurt opnieuw aan het bestraten is. Maar ik kan je één ding zeggen: die rollen voor geen meter. Goed, ik dwaal af.

Ik wacht op de herhaling van het wonder.

Zeven ochtenden geleden zat ik dus precies hier mijn kont te likken toen er plotseling, vanuit de hemel, iets recht voor mijn neus werd gesmeten. Ik schrok me het leplazarus. Even was ik geïrriteerd omdat ik zo abrupt uit mijn hygiëneroutine werd geslingerd, maar het gevoel van irritatie maakte plaats voor intens, allesomvattend geluk.

Recht voor mijn neus lag een heerlijk kuikentje. Sappig met fluweelzachte gele haartjes waar ik nauwelijks op hoefde te kauwen. Morsdood.

Even voor de duidelijkheid, ik ben geen moordenaar. Oké, ik eet af en toe een insectje, maar koudbloedige dieren tellen niet echt mee, toch? Ik ben een pacifist. Ik maak geen ruzie, ook niet met mijn soortgenoten en zelfs niet met die verschrikkelijke stinkende hondenwezens. En moorden doe ik niet. Maar dit wezen was dood. Zonde om het niet op te eten. Ik heb het in

één keer naar binnen geschrokt. Het explodeerde tussen mijn tanden. Er droop een heerlijk geel, umamiachtig sap langs mijn kin. Ik gebruikte mijn poot om mijn kin schoon te vegen, zodat ik elke goddelijke druppel kon aflikken.

Pas toen mijn poot en mijn bek helemaal schoon waren en ik aan het nagenieten was van het hemelse spektakel op mijn tong begon ik mij af te vragen hoe dit wonder zich voltrokken had. Ik keek om me heen. Geen kip te bekennen. Kippen vliegen niet. Ze bouwen geen nesten in hoge bomen. Dus dit kuiken was niet te pletter gevallen tijdens een eerste vliegles. Bovendien was dit hapje koud, koelkastkoud. Terwijl ik mijn hersenen liet kraken over dit mirakel werd ik door Chef naar huis geroepen.

‘Meneeeertje! Meneeeeeeeeertje!’ galmde haar hoge stem door de straat. Ik rende snel naar huis. Chef mocht niet weten wat er gebeurd was. Als ze zou beseffen wat ik had gegeten zou ze me een dag niet aankijken. Misschien zelfs nog langer. Begrijp me niet verkeerd... Ze is een fantastische kok. Als ze niet oplet lik ik de borden af in de gootsteen. Maar Chef is een veganist. En het vervelende aan veganisten is dat ze altijd hun idealen aan je proberen op te dringen. Ze serveert mij alleen maar veganistische brokken. Die zijn erg lekker, dus daar ben ik mee akkoord gegaan. Maar ik vind dat ze zich niet moet bemoeien met wat ik zelf bij elkaar sprokkel. Ik ben een zelfstandig individu.



Een paar maanden geleden op een broeierige zomerdag was ik in de binnentuin. Ik rolde heen en weer op mijn rug op het warme platte dak van de yogaschool toen er een zeer aangename geur mijn neusgaatjes binnen kwam waaien. Ik draaide me om, keek geconcentreerd om me heen en toen viel mijn oog op

een enorme, glimmende, rauwe kipfilet in het keukentje van het aangrenzende appartement. Ik ken de mensen die daar wonen, ze ruiken naar bacon. Ze gooien regelmatig kipkluiven naar me toe, die ik mag aflikken.

Nu hadden ze speciaal voor mij een verse kipfilet op hun aanrecht gelegd. Wat een schatten. Ik sprong van het platte dak op hun balkon en liep de keuken in. Ik miauwde beleefd om de bewoners te attenderen op mijn aanwezigheid, maar er leek niemand thuis te zijn. Ik sprong op het aanrecht en begon aan het koude, glibberige vlees te likken. Het was puur genot. Van korte duur. Plotseling kwam de kipkluiver woest de keuken in gestormd: 'Hoe haal je het in je kop?'

Julie mensen zijn zo onduidelijk. Wie zet zijn balkondeuren nu wagenwijd open als je niet wilt dat je harige buurtvrienden mee komen eten? Geschrokken beet ik me vast in het kippenvlees en rende zo snel als ik kon met het enorme gevaarte in mijn bek naar ons tuintje. Ik hoorde de kipkluiver schelden, terwijl ik de filet door het kattenluik probeerde te drukken. Makkelijk was het niet. *But I did it!* Dit goddelijke maaltje zou ik in het gangetje naast het kattenluik in alle stilte verorberen.

Ik zette net mijn snijtanden in het vlees toen Chef met haar stinkende compostemmer het gangetje in kwam lopen. Ze liet de emmer op de grond vallen en begon hysterisch te gillen. Ze trok me van het kippenvlees af. Brabbelde paniekerig een verhaal over salmonella en rauwe plofkip. Maar in plaats van de kip voor me te bakken of te koken stopte ze haar handen in een plastic zak. Ze pakte mijn maaltijd met een vies gezicht van de grond en trok de zak eroverheen. Ik volgde haar in paniek naar de voordeur. Ze stak de straat over en gooide de zak met kip in een ondergrondse, oneindige grot. Ze keek me boos aan, ik keek veel bozer terug. Dit was pure voedselverspilling.

Als iets in die ondergrondse grot verdwijnt, komt het nooit meer terug. Dat weet ik. Ik heb er al zoveel waardevolle schatten in zien verdwijnen. Grijs zakken die naar vis roken, blikken die je nog prima uit kon likken, kaaskorsten. Jullie mensen zijn zulke verspillers. Vroeger, toen de ondergrondse grotten nog niet bestonden, was het elke donderdag feest in de stad. Honderden zakken werden aan de straat gezet tot een reusachtig monster op wielen ze kwam verbrijzelen. Op donderdag was ik altijd vroeg op straat om het monster voor te zijn. Met mijn nagels ritste ik het grijs plastic open om mijn buikje te vullen met alles waar de mens zich te goed voor had gevoeld. Maar die tijd is voorbij.

Chef klapte de draaiende kiepdeksel van de ondergrondse dicht, liep naar me toe, tilde me op als een baby en zei: 'Dit mag je nooit meer doen, Meneertje! Zoveel dierenleed in mijn huis kan ik niet aan.' Dierenleed? Een kat zijn zelfgevangen gevogelte afnemen, dat is pas dierenleed. Ze kustte me op mijn voorhoofd en ik voelde me week worden. Ondanks haar onuitstaanbare, veganistische dwangneurosen is Chef mijn beste vriendin.



Ik kijk naar de hemel. Ik zit al lang op de tegel en er is geen kuis te bekennen. Misschien was het een eenmalig mirakel en zal ik het de rest van mijn leven met de herinnering moeten doen. Ik denk aan dat umamiachtige sap langs mijn kin. Mijn verlangen is ontembaar. De gedachte dat ik deze smaak nooit meer zal proeven doet mijn hart een beetje krimpen.

Ik zie de wolken zwart worden. In de verte hoor ik donder. Het gaat regenen. Ik voel een eerste druppel in mijn vacht trekken. Een rilling door mijn hele lijf. Ik ren naar huis. Uit de deuropening van de nachobar komt Lucy naar buiten. Ze wil op mij

afrennen, maar haar riem zit vast aan de deurpost. Ik weet precies hoe groot de boog is die ik om haar heen moet maken om een kletsnatte tong over mijn scheve kop te voorkomen. Die droefstoeter wil zo graag vrienden zijn, maar ze stinkt een uur in de wind. Niks is zo smerig als de geur van opgedroogde hond.

Ik spring op de buitenvensterbank van ons huis, het klaaglijke geblaf van Lucy negerend. De gordijnen zijn dicht. Ik gluur door een spleet. Mien zit aan de andere kant van het glas, op de binnenvensterbank, met de warme kachel onder haar gat. Ze begint hard te miauwen dat ze me mist. Ze mist me altijd. Soms is het vermoeiend om zo mateloos populair te zijn. Ik tik met mijn poot tegen het raam. De druppels komen steeds harder uit de hemel, maar Chef en Melksnör horen mijn tikken niet. Wat een rottag. Ze liggen vast weer te hompetompen.

Ik ben van vele sessies getuige geweest. Vanaf de kast in de slaapkamer kan ik ze goed in de gaten houden. Het is een belachelijk gezicht, ze liggen een beetje over elkaar heen te wiebelen. Hun oogverblindende witte blote billen vol in het zicht. Ik snap wel waarom ze deze normaliter bedekken met kledingstukken. De zon is er niks bij. Laten we zwijgen over de geluiden die ze erbij maken. Ze schreeuwen het uit van de pijn. Onvoorstelbaar dat ze dit zichzelf en elkaar blijven aandoen.

De koude druppels glijden tussen mijn haren over mijn huid. Ik haat het. Ik haat regen. Snel ren ik de straat uit. Waar zal ik heen gaan? Wie is er zeker weten thuis? Aan wie kan ik mijn natte lijf drogen en warmen nu mijn huisgenoot te druk is met totaal onzinnige zaken? De Acrobaat natuurlijk. Ik ga naar de Acrobaat. Misschien kan hij een ei voor me bakken. Hij bakt zulke goddelijke eieren, de dooier zacht en bedekt met een laag gesmolten kaas, de randjes van het eiwit knapperig bruin.

Bingo! Zijn karretje staat voor de deur van zijn huis. Dan is hij sowieso thuis, zonder zijn karretje komt hij nergens. Ik schuil in zijn portiek en probeer de druppels van me af te likken. Ik krab aan het hout van zijn voordeur. Ik hoor stemmen ruziemaken aan de andere kant van de deur. Het komt uit zijn platte computer. De Acrobaat kijkt veel naar zijn platte computer, altijd hetzelfde programma, naar mensen die zich dag en nacht laten filmen op een braakliggend terrein. Ze maken veel ruzie. Er wonen geen katten. Ze kunnen wel een kat gebruiken, die mensen in dat programma.

Ik miauw. Ik miauw nog eens. Ik miauw op mijn allerhardst terwijl ik aan de voordeur krab. Ik hoor hem schuifelen.

‘Ben jij dat, Meneertje?’ Ik miauw opnieuw. De deur gaat open op een kier. Zijn ronde hoofd met lieve, glinsterende, donkere ogen komt tevoorschijn.

‘Hi vriend, ben je natgerend?’ Hij laat me binnen en pakt een schone handdoek uit de kast. Hij veegt mijn vacht droog tot ik naar schone was ruik en tilt me dan op zijn bed. Hij zet zijn programma weer aan en komt naast me liggen. Zijn huis is klein. Hij heeft geen bank. Zijn bed is zijn bank. Zijn vingers draaien rondjes over mijn kop. Hij is hier zo goed in. Mijn keel spint. Ik kijk naar de plaatjes op zijn muur. Plaatjes van zijn vroeger. Hij draagt een strakke gladde broek zoals de dames bij de yoga en hangt aan touwen in de lucht.

‘Ze hadden een hondje, een pup. Maar die daar gaf hem een schop.’ De Acrobaat wijst naar het scherm van zijn platte computer. Hij duwt zijn vinger op het hoofd van een man die beschaamd naar zijn voeten staart, alsof hij weet dat er aan de andere kant van het scherm over hem wordt geklaagd.

‘Nu is het hondje uit het programma, maar ik vind dat die dierenbeul moet vertrekken.’

Hij hoest. Zijn longen zijn niet goed, daardoor kunnen zijn benen hem ook niet meer zo ver dragen. Ik denk dat hij hetzelfde heeft als Mien. Mien heeft ook moeite met ademen en komt het huis niet uit. Ze gaat weleens in een zonnestraal liggen in ons binnentuintje, maar verder komt ze niet. Ze ligt veel, net als de Acrobaat. Zo'n karretje heeft ze niet. Hij klapte de platte computer dicht. 'Ik moet hier ook niet naar kijken, naar die troep. Het brengt me helemaal niks.' Hij wil zijn platte computer weggelaten zien. Ik kreeg dit opgestuurd van een oude collega.'

Hij opent het ding, glijdt met zijn vingers over de toetsen en draait het scherm naar mij toe. Ik zie wazige beelden van een jonge man die in een glitterpak op een enorme bal staat. De bal glijdt kleine stukjes vooruit onder zijn voeten. Met zijn armen balanceert hij in de lucht, er klinkt muziek, er klinkt applaus. Ik zie er het nut niet van in. Echt weer zo'n typisch mensending.

'Dat ben ik, Meneertje. Vroeger. Toen ik nog bij het circus zat. Zie je hoe knap ik was?'

Zijn ogen glimmen. Ik ga tegen zijn benen aan liggen, de benen die vroeger zo bewonderd werden.

De geur van in boter gebakken eieren laat me ontwaken uit een diepe slaap. Ik kijk op. De Acrobaat staat in zijn kleine keukentje. Het begint te schemeren. Ik heb de halve dag doorgeslapen op zijn heerlijke bed. Chef zal wel ongerust zijn. Maar ik ga nog niet naar huis. Eerst zo'n goddelijk ei.

De Acrobaat heeft mij nodig. Ik ben goed voor zijn mentale gezondheid. Ooit had hij zelf een kat, een zwerver die vanuit zijn binnentuin bij hem was ingetrokken. Maar die heeft hij een paar jaar geleden een spuitje moeten laten geven. 'Hij was helemaal op.' Nu hangt deze kat als een mozaïeken kunstwerkje boven de

deuropening van het keukentje. Hij zet een bordje met ei op de grond: *'Un oeuf au plat pour monsieur.'* Ik hap, ik schrok, ik lik, ik geniet en ik ga naar huis. Dank je wel, Acrobaat.

Het licht brandt. De gordijnen zijn open. Ik hoor muziek en bulderend lachen. Ik spring op de vensterbank en kijk naar binnen. Er is een feestje bij ons thuis. Een diner. De tafel staat vol eten. Ik hou van feestjes: hoe meer mensen, hoe meer handen die mij kunnen aaien, hoe meer warme schoten waar ik me in kan nestelen. Mien houdt niet van feestjes. Ze zit onder het bed. Lekker rustig.

Melksnör ziet me op de vensterbank zitten. Hij heeft een glas met een poot in zijn hand, gevuld met een donkerrood sap. Deze glazen worden altijd uit de kast gehaald als er feestjes zijn. Ze zijn erg onhandig. Als je ertegenaan tikt vallen ze om en dan breekt de poot. Ik moet mezelf inhouden dit niet te doen, want het wordt niet gewaardeerd, weet ik uit ervaring. Melksnör opent de voordeur voor me.

'Hi Meneertje, had je een leuke dag?'

Chef komt achter het fornuis vandaan en tilt me op. Ze kust me op mijn kop en duwt mijn lichaam stevig tegen zich aan.

'Waar was je nu? Ik heb je overal gezocht op straat. Je zult wel honger hebben.'

Ze zet me op de grond en trekt een zak veganistische brokken uit de kast. Daar heb ik nog wel wat plek voor. Ik schrok het bakje leeg. Ik voel handen over mijn hele lichaam, iedereen is blij me te zien. Ik rol me op mijn rug. Chefs vrienden houden allemaal van mij. Chef is niet graag alleen. Daarom heeft ze mij in huis genomen. Ik was zes jaar toen ik bij haar introk.



Chef denkt dat onze eerste ontmoeting op de Poezenboot plaatsvond. Een opvangplek voor katten op een woonboot in hartje Amsterdam. Maar we hebben elkaar veel eerder ontmoet. Dat weet ik heel zeker. Als kitten werd ik gehuisvest door een jong stel in een klein appartement op eenhoog. Ze waren veel weg, want ze waren jong, net als ik. Ze hadden een kattenluik voor me gemaakt en een kattentrapje voor me in elkaar getimmerd. Het was een lange lat met kleine houtjes die als treden dienden. Deze hadden ze in overleg met de onderbuurman van ons balkon schuin in zijn tuin laten zakken. Zo kon ik altijd de binnentuinen in. Van de onderbuurman kreeg ik wel recht van overpad, maar ik mocht niet tussen zijn koninginnenkruid kakken. Hij had me ook liever niet in zijn huis. Dat maakte hij me duidelijk door te sissen met zijn gerimpelde lippen en me nat te sproeien met een plantenspuit. Het eerste jaar van mijn leven heb ik me prima vermaakt in de afgesloten tuinen en de aangrenzende huizen. Ik had er veel mensenvrienden, maar sinds mijn kop scheef is kan ik me hun gezichten niet meer voor de geest halen.

Ik herinner me wel de eerste keer dat ik een uitweg uit de binnentuinen had gevonden. Het was een bloedhete dag. Ik zag een donkerblauwe deur openstaan die normaliter potdicht zat. Ik liep door een muffig gangetje dat volgestouwd stond met stapels kartonnen dozen. Ik betrad een winkel waar mensen stinkende kruidenwolken uitbliezen. Ze lagen onderuitgezaakt op bankjes en iedereen wilde mij aaien. Wat ik normaliter geen enkel probleem vind, maar die stinkende rook prikte in mijn ogen. Ik liep door naar een openstaande glazen deur aan de andere kant van de ruimte. Achter die deur bestond nog een hele wereld. Een wereld die ik vaak van bovenaf had gezien, vanaf de vensterbank. Een wereld waar grote blikken op wielen snel en met veel kabaal over de straat sjeesden.